

La primavera de l'Albera

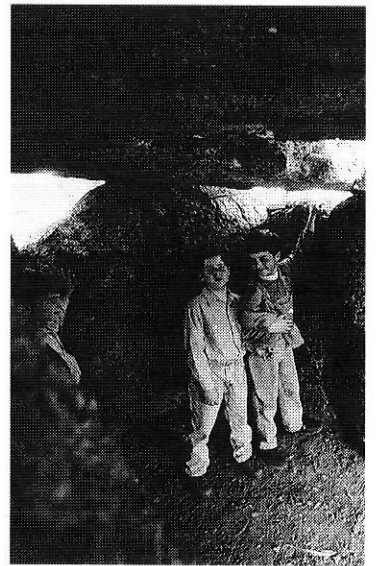
crònica

El bon temps ha arribat a la part més oriental del Pirineu. Les muntanyes compreses entre el coll del Portús fins al coll de Banyuls són conegudes com l'Albera i disposen d'ençà el 10 de març de 1986 d'una llei que les protegeixen com a *Paratge Natural d'Interès Nacional*. Amb aquesta declaració es creaven dues reserves naturals parcials, una a la zona culminal de la serralada per a preservar les fagedes, i l'altra, a la vall de Sant Quirze de Colera per garantir la conservació de la darrera població de tortugues mediterrànies de la península Ibèrica. Un altre decret aprovà el 14 de desembre de 1992 el Pla d'Espais d'Interès Natural, ampliant l'àrea protegible al que hom entén per les Alberes, incloent-hi la serra adjacent de Balmeta i part de la costa de la Marenda, la qual cosa afecta els municipis de Garriguella, Vilamaniscla, Llançà, Colera i Portbou. El mateix pla preveu una protecció dels estanys de la Jonquera i el massís de les Salines, continuació geomorfològica de l'Albera.

A hores d'ara, en aquest espai natural comencen a florir noves iniciatives per apropar-lo al públic.

UN CENTRE D'INTERÈS PER A TORTUGUES I PERSONES
La tortuga mediterrània (*Testudo hermanni hermanni*) és una espècie que té el seu potencial de supervivència molt afectat pels incendis i per la captura il·legal, tant per posseir-lo com a animal domèstic com per al comerç

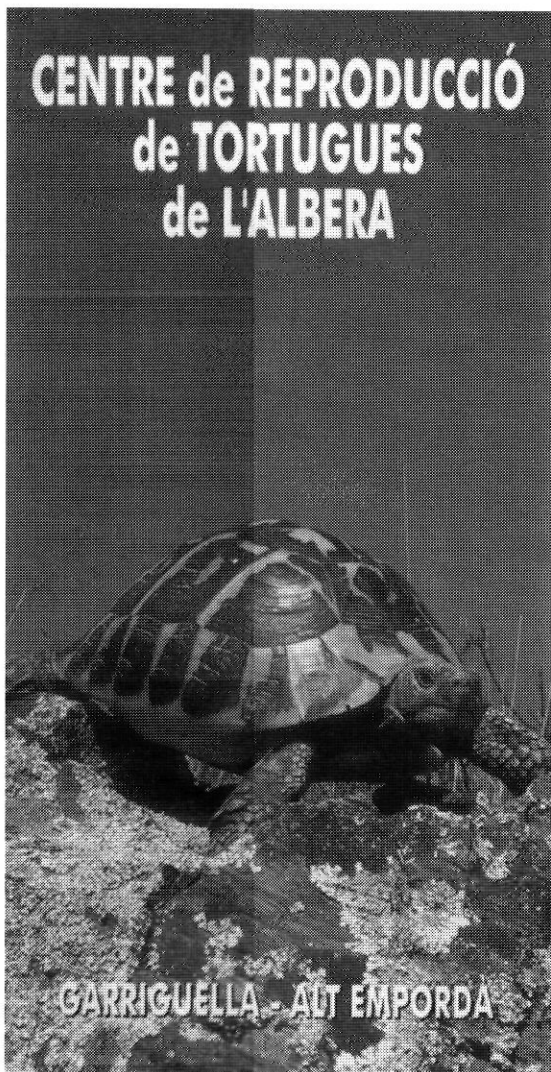
clandestí. Els programes per protegir-la varen començar el 1984. L'any de George Orwell no va ser gaire afortunat per a aquests rèptils blindats, i a causa dels robatoris el primer centre de reproducció es va

haver de traslladar de Vilamaniscla a Garriguella.

A l'equinocci de primavera de 1994, ha començat a funcionar un equipament annex al santuari de la Mare de Déu del Camp a Garriguella. Es tracta d'una iniciativa privada, de l'Associació d'Amics de la Tortuga de l'Albera que disposa del vist-i-plau del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca i el *nihil obstat* del bisbat, que cedeix local i terrenys.

El Centre de Reproducció de Tortugues de l'Albera té com a objectiu la cria en captivitat de quelonis autòctons per repoblar els seus hàbitats naturals. D'aquesta manera, es redueix la mortalitat infantil que a la natura pot arribar el 99%. S'estima que podran

alliberar-se 100 exemplars anualment. L'establiment funciona també com a punt d'acolliment de tortugues d'altres espècies cedides o decomissades, amb la intenció que no es deixin a qualsevol lloc i puguin hibridar-se amb l'ecotipus del Pirineu Oriental. Una altra tasca consisteix en facilitar l'observació i l'estudi a qualsevol visitant o investigador. Per aquest motiu, el centre té una reproducció dels ecosistemes més representatius de la zona, en els quals hi ha una mostra de les diferents espècies de rèptils i amfibis que hi habiten.

Una tortuga, al Centre de Reproducció de l'Albera.

RESTAURACIÓ D'UN DOLMEN, REFERMAMENT DEL TURISME

El mateix dia que el sol entrava a Àries, el Grup Empordanès de Salvaguarda de l'Art Rural i Tradicional -Gesart- presentava les obres de consolidació del dolmen de la Cabana Arqueta d'Espolla, davant la presència d'autoritats, amics, subvencionadors i respectable públic.

Aquest monument megalític del tipus sepulcre de corredor ha fet honor al seu nom, que en paraules de l'arqueòleg Josep Tarrús «a l'edat mitjana va servir de fita o arca per delimitar termes i propietats». En gairebé 5.000 anys d'existència ha fet diverses funcions. Després de la

seva construcció, i durant 2.000 anys, es va emprar com a panteó familiar. Hi han cercat la pretesa olla d'or, la mainada hi ha jugat a dintre i altres hi han trobat soplug. També ha estat molló medieval, cova d'alarbs, aplec d'arqueòlegs i punt de partida per al turisme cultural.

Felicitem-nos per les obres de restauració finançades pel Departament de Cultura, l'Ajuntament d'Espolla i el Gesart, i pel treball del paleta Carles Alonso, que l'han refermat respectant al màxim els materials originals. Esperem que no sigui el darrer megàlit restaurat, ja que només convé promocionar les visites als dòlmens i menhis consolidats.

UN LOGOTIP SINGULAR PER A UN PAISATGE ÚNIC

La línia del cel de l'Albera és un teló de fons per a moltes perspectives empordaneses, sobretot quan bufa la tramuntana i perfila encara més les arestes del paisatge. Amb aquest vent, es forma un núvol que té nom propi: la Rufa, la Rata o la Botifarra. La nuvolada té diversos quilòmetres de longitud, és molt prima i quedà enganxada tangencialment al puig Neulós, cim culminal de la serra. Hi ha qui argumenta que el nom d'aquesta muntanya és una derivació de puig Nebulós, tan sovint rúfol.

La imatge de la Rufa, l'*sky-line* de l'Albera i el cel blau de tramuntana l'han volgut transformar en logotip els dissenyadors Martí Dacosta i Eloi Pérez a partir d'una idea de qui subscriu aquest article.

JOSEP M. DACOSTA